

GAZETA RADOMSKA

WYCHODZI CODZIENNIE.

REDAKCJA otwarta codziennie prócz świąt i niedziel od godziny 12 do 2 po południu.

ADMINISTRACJA otwarta codziennie prócz świąt i niedziel od godziny 9 do 3 po południu.

Adres Redakcji i Administracji: ulica Lubelska Nr. 51.

PRZEDPŁATA
miesięcznie:
w Radomiu 85 kop.
z odn. do domu 90 k.
z przes. poczt. rb. 1.
ogółem. pojed. 10 gr.

OGŁOSZENIA
za wiersz petirowy
lub jego miejsce:
I-a strona kop. 50.
Nekrologi kop. 20.
Reklamy kop. 30.
IV-a strona kp. 19.

Komunikat austriacki.

Wiedeń (BK.) Urzędowo donoszą dnia 27 kwietnia. Na froncie macedońskim: Walki między jeziorem Dojran a Wardarem zakończyły się zupełną klęską dla wroga.

Ataki angielskie, podjęte koło miejscowości Dolzeloe zostały krwawo odparte. Po krwawych stratach powrócił nieprzyjaciół do swych dawnych pozycji. W naszych rowach pozostało ponad 800 trupów angielskich. Także przedpola nasze obsiane są trupami nieprzyjacielskimi.

Wiedeń (BK.) Urzędowo donoszą dnia 27 bm. wieczór. Na wszystkich innych frontach położenie bez zmiany.

Komunikat niemiecki.

Berlin (BK) Urzędowo donoszą dnia 27 bm. wieczór; Front francuski Na polu walk koło Arras wznowiły się znowu walki artylerji. Szerokim frontem zaatakowali nas Anglicy na południe od Skarpy i na drogach Arras Cambrai. Nieprzyjaciół został krwawo odparty w walce z bliska.

Wzdłuż Aisny i w Szampanji wzmaga się znowu walka artylerji. Walki piechoty koło Chemindesdames zakończyły się dla nas pomyślnie. Zyskaliśmy na terenie i wzięliśmy liczne jeńce.

Święto 3-go maja.

Uchwała Rady Stanu.

Wydział Wykonawczy Rady Stanu na wtorkowym posiedzeniu powziął następującą uchwałę:

„Uważając dzień 3 maja za święto narodowe, w którym wszystkie instytucje publiczne, przedsiębiorstwa handlowe i przemysłowe, szkoły i t. d. winny być zamknięte, jak to ma miejsce w dni świąteczne, Tymczasowa Rada Stanu nie ustala żadnego programu obchodu tej uroczystości, pozostawiając to całkowicie inicjatywie prywatnej.

Warszawa, 26 kwietnia

Rocznica 3 maja

Oprócz obchodu w Ogrodzie Botanicznym w dniu 3 maja, projektowane jest w dniu 126 rocznicy konstytucji 3 maja odprawianie mszy św. na polu mokotowskim dla skautów, harcerzy i sokołów.

Nadto nabożeństwa będą odprawiane we wszystkich świątyniach kraju.

W święto narodowe.

Na uczczenie rocznicy konstytucji z 1791 r. dla przebywających wojsk polskich w stolicy Liga Kobiet Pogotowia Wojennego organizuje w dniu 3 maja uroczyste przedstawienie „Kordjana” w teatrze Polskim. Początek punktualnie o godz. 7 wiecz. 750 biletów zostanie rozdanych żołnierzom za pośrednictwem poszczególnych komend. Pozostałe w bardzo ograniczonej ilości bilety są do nabycia w sklepie Ligi Kobiet Pogotowia Wojennego.

Mianowanie.

Warszawa. Komendant Legionów Polskich, hr. Szeptycki, otrzymał nominację na stanowisko generał-gubernatora lubelskiego na miejsce gen. gubernat. Kuka.

Demonstracje pokojowe w Petersburgu.

Kopenhaga. (B. Reut.) Z Petersburga donoszą, że w tych dniach stolica Rosji była widownią hałaśliwych demonstracji, zwracających się przeciw Ameryce i przeciw jej udziałowi w walce europejskiej, mającemu na celu jedynie przedłużenia wojny. Manifestację urządzili radykalni socjaliści. Pierwszy oddział wojska, wysłany przeciw manifestantom, odrazu przyłączył się do nich, poczem pochód ruszył dalej w drogę przez ulicę wśród nieustannych okrzyków: „Niech żyje pokój! Precz z Ameryką! Precz z Anglią!“. Wkrótce się zebrał inny tłum, występujący przeciw demonstrantom. Wysłany przez rząd kozakom udało się przy pomocy zwolenników wojny rozprężyć socjalistów.

Sztokholm. (B. Reut.) Z Petersburga donoszą: Organ rosyjskiej Rady robotników i żołnierzy wzywa ludność do masowego gromadzenia się i manifestowania na rzecz natychmiastowego pokoju. Kwestja żywnościowa w rozmaitych stronach państwa rosyjskiego przybiera z każdym dniem charakter coraz groźniejszy.

Patent cesarski zwołuje parlament austriacki.

Wiedeń. (BK.) Patent cesarski zwołuje parlament austriacki na dzień 30 maja r. b.

Dymitr Iwanowicz Zasiadko.

Kiedy przed kilku dniami na łamach gazet miejscowych podniesiony został przez p. Pogorzelskiego wniosek wykreślenia b. gubernatora Radomskiego p. Zasiadki z listy członków honorowych Radomskiej Straży Ogniowej, zdawało się, że wniosek ten, tak bezpośredni, każdemu umysłowi polskiemu nasuwający się z obecnej sytuacji, nie napotka chyba poważniejszego oporu.

Jednak tak nie jest. Opozycja, jak się dowiedziałem, istnieje i to opozycja stosunkowo silna, tak dalece, że losy tego wniosku na ogólnym zebraniu Straży, które się ma odbyć w niedzielę d. 29 kwietnia, są niepewne. Tak mnie przynajmniej z dobrze poinformowanej strony zapewniano.

Argumenty, którymi operują oponenci przeciwko wnioskowi p. Pogorzelskiego, dadzą się sprowadzić do 3-ch głównych punktów:

1) p. Zasiadko został przyjęty na członka honorowego Straży przez ogólne zebranie. Uchwały ogólnego zebrania są nietykalne. Inaczej—nikt nigdy nie będzie pewien, czy będąc raz obranym na członka honorowego, nie zostanie tej godności przez następne zebranie pozbawiony.

2) p. Zasiadko został obrany na członka honorowego Straży, nie jako Rosjanin i gubernator, lecz jako człowiek prywatny, który Straży sprzyjał i położył dla tej instytucji spore zasługi.

3) Straż jest instytucją społeczną i nie ma nic wspólnego z polityką. Wniosek w sprawie usunięcia p. Zasiadki ma podłoże polityczne—a jako taki nie powinien być rozpatrywany...

Rozpatrzymy kolejno te zarzuty.

Jeżeli chodzi o sankcję zebrań ogólnych—to zarzut ten zasadniczo przypomina, jak dalece nauczyliśmy się rozumować rosyjskimi metodami myślenia, które cechuje tak zwany „princypalizm”. To mniejsza, czy dany wniosek jest słuszny, czy nie słuszny, czy odpowiada on realnej potrzebie społeczeństwa, czy nie odpowiada, dosyć, że „princyp” nietykalności uchwał ogólnego zebrania raz powziętych zostaje podważony. To ma wystarczać. Ależ przecie we wszystkich najbardziej konstytucyjnych i parlamentarnie rządzących się korporacjach istnieje instytucja *rewizji uchwał*, a zgromadzenie ogólne każdorazowo jest tą najwyższą władzą ustawodawczą, które ma prawo poddawać ocenie nietylko rzeczy obecne i przyszłe, ale i przeszłe. Życie nie stoi w miejscu,—a każda nowa sytuacja stwarza nowe warunki, wobec których zachodzi potrzeba reform

lub rewizji zajętego poprzednio stanowiska. Gdyby uchwały zebrań ogólnych miały stać się takim netykalnem „Tabu“, w takim razie wszelki rozwój, wszelka reforma okazały by się niemożliwymi.

Również nie wytrzymuje krytyki za rzut drugi.

Najprzód twierdzenie, że p. Zasiadko został obrany na członka honorowego Straży nie z tytułu swego urzędu, lecz jako człowiek prywatny i to specjalnie za zasługi dla Straży rzekomo położone—mija się z prawdą. Bądźmy spokojni, że gdyby p. Zasiadko nie zasiadał na stolcu wielkorządcy guberni Radomskiej, nikomu by do głowy nie przyszło mianować go na honorowego członka Straży. A zasługi p. gubernatora dla Straży? Tych bliżej nie znam. Ale jeżeli były, to z pewnością oddał je Straży Radomskiej nie p. Zasiadko—obywatel kraju—lecz Dymitr Iwanowicz Zasiadko, gubernator Radomski. A co do „zasług“ p. gubernatorów dla naszych instytucji społecznych zawsze bym miał wielkie zastrzeżenia...

I choćbyśmy nie wiem jak usiłowali tę nominację pana D. I. Zasiadki stroić w piórka rycerskości, czy nawet patriotyzmu(!) dla mnie fakt obrania gubernatora Zasiadki na członka honorowego instytucji polskiej zostanie zawsze jednym z dokumentów niewoli—i aktem serwilizmu.

Wreszcie—najważniejszy, moim zdaniem, a zarazem najpopularniejszy zrzut: wprowadzanie przez wniosek p. Pogorzelskiego „polityki“ do Straży.

Jest zupełnie słusznym, że Straż nie powinna się zajmować polityką. Ale, ci co wszelkiej „polityki“ boją się jak djabła święconej wody, zapominają o jednym: że przeżywamy obecnie moment dziejowy: powstawania Polski z grobu politycznego do nowego życia samostanowienia. W momencie tym literalnie wszystko, co się na ziemiach polskich odbywa zbiorowo, ma znaczenie polityczne. Wszystko to świadczy, że społeczeństwo nasze żyje *politycznie*, to jest zdolne jest do utworzenia własnych form życia państwowego.

Kiedy Państwo Polskie powstanie już i ugruntuje się—wtedy oczywiście było by anomalją, gdyby instytucje społeczne, mające zadania specjalne—jak w danym wypadku—gaszenie pożarów—zajmowały się jakimikolwiek zagadnieniami, mającymi choćby związek tylko z polityką bieżącą. Ale obecnie—im więcej takiej właśnie „polityki“, takich aktów zaciekania za sobą śladów i dokumentów niewoli—tem bliższe jest wolne polskie Jutro.

P. Dymitra Iwanowicza Zasiadkę znam osobiście, jako człowieka nie tylko towarzysko nadzwyczajnie gładkiego, można rzec, nawet wytwornego w formach—lecz o ile wiem w gruncie człowieka dobrego, uczynnego i porządnego. Ale nie mogę jednak zapomnieć, że tenże p. D. I. Zasiadko był jednocześnie jednym z najniebezpieczniejszych dla społeczeństwa naszego,—bo najzdolniejszych—„diejatele“ Priwislinja. Nie wszystkim może nam tu w Radomiu wiadomo, że p. Zasiadko był jednym z głównych doradców jen. gub. Skalkona i jednym z najlepiej zorientowanych w stosunkach wewnętrznych naszego społeczeństwa działaczy biurokracji rosyjskiej nowego kursu. A jednak faktem jest, że w naradach gubernatorów, które odbywały się w Zamku Warszawskim, periodycznie, mniej więcej raz na dwa miesiące, p. Zasiadko referował najważniejsze projekty, godząc w byt polityczny i narodowy naszego społeczeństwa.

Do prasy nawet polskiej przedostała się wiadomość o tem, o czem już wspomniał p. Pogorzelski—że „Tow. Wpisów Szkolnych“—ów surogat zastępczy po zamkniętej „Macierzy“, zostało zamknięte na podstawie referatu p. Zasiadki. Ale nietylko „Tow. Wpisów Szkolnych“—bo i sprawa zamknięcia „Sokoła“ i zamknięcie „Uniwersytetu Ludowego z Radomskiej“ i wiele innych „dobrodzieństw i zasług“ dla naszego społeczeństwa obarczają (ale z naszego stanowiska) p. Zasiadkę. Ze stanowiska rosyjskiego p. Zasiadko godzien jest tylko nagrody, jako ten, który w dużym stopniu przyczynił się do rozbijania w społeczeństwie polskim wszelkich prób zorganizowanego oporu.

Ale ze stanowisko polskiego p. Dymitra Iwanowicza Zasiadko musi pozostać w pamięci naszego społeczeństwa jako symbol groźnego systemu, który godził w otwartą a bezbronną pierś naszego narodu. System ten był tem groźniejszy, że swoją układnością dworską—i podstępny polorem towarzyskiej ogłady zaciemniał sąd bardzo wielu, oczarowanych urokiem osobistych zalet p. Zasiadki—i wytrącał jedyną broń naszemu społeczeństwu: twardy, nieubłagany opór przeciwko rusyfikacji kraju.

I dziś, kiedy działalność p. Zasiadki stanąć może we właściwym świetle—jako smutnym byłoby dokumentem, gdyby ów p. Zasiadko „diejatele Priwislinja“, figurował nadal jako członek honorowy, którejkolwiek polskiej instytucji społecznej.

Jan Wigura.

Stronictwa polskie u przedstawicieli rządu rosyjskiego.

Donoszą ze Sztokholmu:

Delegacja polska, złożona z komitetów demokratycznego, narodowego i polskiego komitetu wykonawczego na Rusi, wraz z obu kołami poselskimi i ks. biskupem Cieplakiem, udała się do prezydenta ministrów, Lwowa, aby podziękować za manifest w sprawie polskiej. Imieniem polskiego komitetu demokratycznego przemówił Aleksander Lednicki. Zaznaczył on, że w obecnej chwili spełniło się to, za co ginął szereg pokoleń. Naród polski zawsze krew przelewał za wolność powszechną i za idee, których zwycięstwo umożliwiło rządowi tymczasowemu wejście na wyżyny władzy. Zakończył: „Niech żyje wielka i wolna Rosja! Niech żyje niepodległa Polska!“

Pos. Szebeko wyraził nadzieję, że dwa narody żyć będą obok siebie, jak wolni z wolnymi i równi z równymi.

Margr. Wielopolski podniósł w imieniu Komitetu narodowego, że ten od początku wojny stał po stronie Rosji. Nowy akt, jest zapowiedzią realizacji życzeń polskich.

W imieniu komitetu wykonawczego na Rusi, przemawiał redaktor „Dziennika Kijowskiego“, Edward Paszkowski.

Zabrał także głos prof. Stanisław Grabski, jako przedstawiciel „zbiegów galicyjskich“. „Dziennik Piotrogrodzki“ tak się wyraża o tem „niespodzianem“ wystąpieniu: „Treść przemówienia zupełnie nie licowała z wyrazem uczuć naszego społeczeństwa. Nie chcąc wprowadzić dysonansów, pomijamy ją zupełnie milczeniem“.

W gabinecie ks. Lwowa znajdował się b. wiceprezydent pierwszej dumi, ks. Dymitr Szachowski. Na powitanie p. Babiańskiego, odpowiedział: „Wy Polacy stworzyliście szczytny i wzniosły meşjanizm, który i nam przoduje. Niechaj dzisiejsze nasze spotkanie będzie hołdem dla tych wielkich myślicieli polski“.

Następnie udała się delegacja do pałacu Maryjskiego dla powitania innych członków rządu tymczasowego. Do Milukowa, autora odezwy z 30 marca b. r., odezwał się w gorących słowach powitalnych Lednicki, widząc w nim duszę odradzającej się Rosji. „Niechże będą błogosławione wasze usiłowania, niech uwieńczy trudy wasze odbudowa Polski niepodległej!“

Milukow zapewniał, że zawsze był przyjacielem Polaków. O ile stał na przeszkodzie urzeczywistnienia się idei niepodległości Polaki, to było jedynie dlatego, że jako kierownik poważnego odłamu myśli politycznej, nie mógł wyrzec słowa, za którego spełnienie trudno było brać odpowiedzialność. Dziś warunki się zmieniły i spełnił się akt sprawiedliwości.

Inni ministrowie, zwłaszcza Kiereński, podkreślili, że ujawniła się wola narodu rosyjskiego.

Prezes dumi państw, Rodzianko, przyjął na posłuchaniu delegację komitetu demokratycznego, komitetu polskiego w Moskwie i ks. biskupa Cieplaka. Przemawiali biskup Cieplak, Lednicki. Ks. biskup przypominał, że papież pierwszy przestał powitanie nowemu rządowi. W odpowiedzi Babiańskiemu, zauważył poseł Rodiczew: „My Rosjanie czujemy wszyscy, że spadło nam z pierś wielkie brzemie krzywdy waszej. Szczęśliwy jestem, że to się stało“.

Następnie udał się komitet demokratyczny do wydziału wykonawczego Rady delegatów robotników i żołnierzy. P. Dąbrowski przemawiał jako wyraziciel przekonań grup niepodległościowych w Warszawie, przychem zauważył: „Nie jesteśmy jeszcze bratnimi narodami słowiańskimi, bo nam, Polakom, zbyt długo przemoż to braterstwo narzucano, lecz jesteśmy już związani braterstwem—w wolności“.

Losy Litwy

Pod tytułem „Litwa“ zamieszcza „Riecz“ w numerze 67 z dniem 19 marca st. st. informacja następująca:

„Dnia 13 go marca odbyło się zebranie przedstawicieli wszystkich partii litewskich Litwy, tworzących „Litowską radę narodową“.

Litewska Rada narodowa postanowiła:

Utworzyć komitet tymczasowy dla zarządu Litwą w składzie 12 osób, wybranych przez Litowską Radę narodową;

Zaproponować innym narodowościom, zamieszkującym Litwę, mianowicie: Białorusinom, Polakom, Rosjanom i Żydom aby wydelegowały do tymczasowego Komitetu do zarządu Litwą swych przedstawicieli w liczbie: Białorusini—8, Żydzi—3, Polacy—2 i Rosjanie—1.

Komitetowi tymczasowemu polecono sprawować całkowity zarząd Litwą oraz poczynienia przygotowań do zwołania konstytuancy Litwy na podstawie powszechnego, bez różnicy płci, równego, bezpośredniego i tajnego głosowania. Konstytuanta ustali formę rządów Litwy, jak również jej stosunek do narodów sąsiednich.

Dnia 28 marca st. st. delegacja litewska, złożona z członków Dumy państwowej: Iezasa Januskiewicza i inż. Bielskiego odwiedziła prezesa Rady ministrów, ks. Lwowa, wręczając mu uchwały Litewskiej Rady narodowej w przedmiocie utworzenia komitetu tymczasowego dla zarządu Litwą.

Ksiądz wysłuchawszy delegatów, oświadczył im, że wita inicjatywę Litwinów co do ustroju Litwy i podda uchwalone przez przedstawicieli narodu litewskiego postulaty rozważeniu Rządu Tymczasowego.

Wojsko polskie Nowe pobory Wojska Polskiego.

Z chwilą oddania Legionów polskich Tymczasowej Radzie Stanu Królestwa Polskiego, przeszły kadry wojska polskiego na nowy etat według niemieckich norm.

Pobory nowe są daleko większe aniżeli dotychczasowe, a składają się u oficerów nieżonatych z gaży, dodatku polowego, dodatku na deponowanie mebli i uzupełnienia dodatku polowego, zasiłku kwaterowego, sustentacji i uzupełnienia do dodatku na uzbrojenie polowe, u żołnierzy natomiast z żołdu i dodatku polowego.

Gaże miesięczne oficerów wraz z dodatkiem polowym wynoszą obecnie: pułkownik 945 marek, podpułk. 825 m., major 730 m., kapitan 450 m., porucznik 220 m., podpor. 220 m., chorąży 220 m.

Pobory żołnierskie miesięczne z dodatkiem polowym wynoszą: sierż. sztab. 96 m., sierżant 63 m., plut. 37 m., sekc. 30 m., st. żołnierz 18.90, szeregowiec 15.90 mar.

Prowiantowanie: obowiązują również odtąd normy wojsk niemieckich.

Z Warszawy

Polska Krajowa Kasa Pożyczkowa, rozpoczęła swe czynności we czwartek, dnia 26 bieżącego miesiąca. Jednocześnie została wprowadzona marka polska, jako wyłączny prawny środek płatniowy. Obok wprowadzenia nowej waluty, będzie też zadaniem Krajowej Kasy Pożyczkowej rozwiniecie działalności bankowej i kredytowej.

Do podpisania są upoważnieni: Przewodniczący zarządu dr. Feliks Thomsner,

samodzielnie; dwaj członkowie zarządu wspólnie, jednym jest p. Max Noffz, drugi będzie mianowany; członek zarządu wspólnie z jednym z prokurentów, którymi są pp.: Werner Mankiewicz i Werner Seestern Paul; Peluomocnikami są pp.: Eugeniusz Fleisner. Jakób Goldstein, Kazimierz Heits, Artur Kuhn, Bernard Kujalnik, Kazimierz Rundo i Aleksander Wulski.

Wybory do Rady Narodowej z powiatu Radomskiego.

W uzupełnieniu z dnia 26 bm. notatki o wyborach do Rady Narodowej z powiatu Radomskiego, podajemy do publicznej wiadomości, iż wzmiankowane wybory odbędą się w niedzielę dnia 29 b. m. o godz. 2 ej, w sali Klubu Narodowego (Hotel Europejski)

LISTY DO REDAKCJI.

Szanowny Panie Redaktorze!

Uprzejmie proszę Szanownego Pana Redaktora o umieszczenie w swym poczytnym piśmie słów kilku. W ostatniej chwili zarzucano mi pytania: 1) czy obecnie jestem nauczycielem ludowym w Jedlińsku? 2) czy p. Władysław Borek, obecny nauczyciel ludowy w Jedlińsku, jest moim kownym? naco zmuszony jestem odpowiedzieć publicznie, że ani jedno ani drugie: od 20 lat bez przerwy jestem nauczycielem szkoły miejskiej w Radomiu, i że p. Władysław Borek z Jedlińska nie jest moim kownym, a nawet nie miałem sposobności poznać osobiście swego imiennika.

Bacz przyjął, Szanowny Panie Redaktorze, wyrazy szacunku i poważania.
Radom 27-4—1917 Władysław Borek.

Z MIASTA.

Kalendarzyk. Dziś: Sobota 28 kwiecień Pawła od Krzyża.

Wsch. st. g. 4 m. 42 r. Zach. g. 7 m. 15.

— Z Klubu Narodowego. W sobotę d. 28 b. m. w „Klubie Narodowym“ odbędzie się zwykle zebranie dyskusyjne członków o godz. 8 i pół wiecz.

— Trzy wagony kartofli Komenda radomska oddała do dyspozycji Sekeji żywnościowej, aby ta rozsprzedała je jak najprędzej między najbiedniejszą ludność. Opiekuni dzielnicowi od dnia wczorajszego przeprowadzają, na skutek tego, spisy najbardziej potrzebujących.

— Z Towarzystwa Rolniczego. W uzupełnieniu wczorajszej notatki o ogólnym zebraniu Tow. Rolniczego, które się odbędzie dnia 19 maja o godz. 10 rano, podajemy porządek dzienny tego zebrania:

1) Odczytanie protokołu poprzedniego zebrania; 2) Sprawozdanie kasowe; 3) Komunikaty prezydium; 4) Referat: Polityka agrarna; 5) Wybory prezydium i ustępujących członków Rady; 6) Sprawozdanie z działalności podczas

wojny stacji doświadczalnej w Piastowie i 7) Wnioski i zapytania członków.

— O polewanie ulic. Choć nie lato jeszcze i niezbyt gorąco, jednak wiatr zamiata piaskiem publiczności w oczy. Szczególnie dzieje się to wtedy, kiedy stróża ulice i chodniki zamiatają. Czy przeto ni byłoby rzeczą wskazaną, aby odpowiednie władze nakazały stróżom przed zamiataniem ulic polewać je wodą.

— Obchód ku czci św. Zyty. Stowarzyszenie sług św. Zyty urządza w Sali Ligi Kobiet w nadchodzącą niedzielę, w godzinach popołudniowych obchód uroczysty ku czci swej patronki. Na program złożą się: Odczyt, doklamacje, śpiew chórally i solowy; dochód przeznaczony w polowie na instytucję, w polowie na cel dobroczynny. Skromna i nie ciesząca zbytnią sympatją społeczeństwa placówka, przetrwała jednak wojenne ciężkie czasy, ogniekując wkoło siebie lepsze elementy wśród służby żeńskiej.

Łatarka to, niestety, bardzo nieliczna, która udając się pod opiekę pań dąży do zorganizowania się ponownie, a w lepszych warunkach może i lepiej, jutro zaś urządza obchód, o którym zawiadamiamy. Chodzi tu o wykorzystanie sposobności zgromadzenia jaknajwięcej dziewcząt ze sfery służbowej, któreby pod wrażeniem odczytu, słowa i pieśni, przychyliły się ku swej instytucji opiekuńczej. Idea godna uznania i poparcia.

— Wzorowe declamacje. P. Duleba, znany w Galicji declamator (popisywał się parę miesięcy temu w Radomiu) wygłosi w średnich szkołach radomskich dla młodzieży szereg utworów treści patriotycznej.

— Wiadomości od uchodźców. Wiktorja Pawlińska z Gniewoszowa ziemi radomskiej zawiadamia braci Pawlińskich i Karola, urzędnika kolei Nadwiśl. z Radomia i Jana w Warszawie, Niecała 4, że jest zdrowa, mieszka w gub. mińskiej z Siostrą Stefanją Rybicką i Łodzią. Józia wyszła za mąż. Staś na posadzie. Wszystkim powodzi się nieźle. Prosi o wiadomość tą drogą.

— Komitetowi Pomocy dla Robotników zakł. Ostrowieckich: Pan Jan Borowicz złożył w Kasie Tow. Ostrowieckiego rubli 100 (sto) dla wgrzenia tej sumy jego ojcu Łukaszowi w Ostrowcu gub. radomskiej, pracującemu przy zakładach Ostrowieckich.

Zwinięcie Sądu pokoju w Radomskim.

Rozporządzeniem c. i k. wojsk. (Generał-Gubernasorstwa w Lublinie z dn. 17 kwietnia 1917 r. Z. J. Nr. 117.015, zostaje zwinięty z dniem 1 maja r. b. Sąd pokoju dla okolicy miasta Radomia.

Dotychczasowe agendy Sądu powyższego przechodzą z dniem 1 maja r. b. w sprawy karne na c. i k. państwowego Sędziego pokoju w Radomiu, a w sprawach cywilnych, o ile dotyczyć będą mieszkańców gmin Radom, Kuczki i Głowice, do Sądu pokoju dla miasta Radomia, o ile zaś dotyczyć będą mieszkańców gmin Skaryszew, do Sądu pokoju w Chomentowie—Puszczy.

Objęcie urzędowania nastąpi w dniu 1 maja r. b. Sąd pokoju dla okolicy miasta Radomia będzie przyjmował nowy wpływ wyłącznie do dnia 30 kwietnia r. b., od którego to dnia wpłynące nowe sprawy wnoszone być mają już do Sądu pokoju dla miasta Radomia i w Chomentowie—Puszczy, względnie do c. i k. państwowego Sędziego pokoju w Radomiu, stosownie do nowego przydziału.

TELEGRAMY

W Petersburgu panika.

Londyn (B. Reut.). Korespondent „Dailyexpress“ donosi, że lutość Petersburga, z obawy przed atakiem niemieckim od strony morza tłumnie opuszcza stolicę. Wszystkie pociągi do Moskwy jadące, są przepełnione zbiegami.

Socjaliści Europy środkowej są w zgodzie ze sobą.

Berlin (BK). Prezydium austro-węgierskiej partii socjalistycznej, w porozumieniu z partją socjalistyczną nie-

miecką, uchwałyły na znak swych dążeń pokojowych dzień 1-go Maja nie świętować w tym roku wojny, tylko ograniczyć się do zgromadzeń wieczornych, na których będą uchwalone rezolucje pokojowe. Sprawy polityki wewnętrzno-państwowej nie będą poruszane.

Sekretarz niemieckiej marynarki o wojnie podmorskiej.

Berlin (BK). W parlamencie niemieckim, przy omawianiu budżetu zabrał głos Sekretarz Urzędu marynarki i zdał sprawę z wyników walki łodziami podwodnymi. Wedle zapewnień sekretarza marynarki, opartych na rzeczowym materiale, także i w kwietniu dopisało w zupełności żniwo łodzi podwodnych. Nieprzyjaciele coraz bardziej mają ograniczony tonaż, którym mogą dysponować, a przez to wzrasta coraz wyraźniej brak żywności u koalicji, przez odcięty dowóz. Koalicja cierpi już na brak węgla, rudy, drzewa i to w formie dotkliwej.

Mimo ostrej cenzury przedostają się do nas z krajów koalicji wiadomości w dostatecznej ilości, które tylko umacniają nasze obliczenia, żeśmy przez

wojnę łodziami podwodnymi trafili koalicję w najczulszy nerw. Anglia wkrótce będzie zmuszoną do wyciągnięcia z tej walki wszystkich konsekwencji.

Wojna z Ameryką.

Londyn (B. Reut.). Amerykańskie pisma donoszą, że ocalały kapitan amerykańskiego uzbrojonego parowca „Hengolt“ (13.639 tonn) doniósł, że niemiecka łódź podwodna zatopiła jego parowiec.

W gabinecie austriackim.

Wiedeń. (B. Reut.) Dzisiejsza „Wiener Ztg.“ ogłasza dekrypt cesarski z odmowną odpowiedzią na prośby o dymisję ministrów Bernreitera, dr. Urbana i dr. Bobrzyńskiego.

Karpie rasowe tarlaki 10 trójek

do sprzedania w dominjum Zameczek, p. Radom.

Bliższych szczegółów udzieli Biuro Związku Ziemian.

135—2

Potrzebna ekspedjentka do sklepu przyborów szkolnych. Wiadomość w Bursie im. Kochanowskiego Trawna 6. 146—2

Poszukuje się sklepu do wynajęcia w dobrym punkcie miasta. Wiadomość w Bursie im. Kochanowskiego Trawna 6. 145—1

Najtańsze źródło nabywania papierów listowych:

Fabryka wyrobów z papieru

S. W. Niemojowskiego i S-ka

Lwów, Asnyka 9.

wysyła za nadesłaniem kwoty k. 26, franco do każdej stacji pocztowej, próbny sortyment, zawierający 80 teczek papierów listowych z kopertami, w 8-miu najrozmaitszych gatunkach. Wysyłka tylko odsprzedającym. Na żądanie przesyłamy cenniki. 142—6

Bilans Towarzystwa Pożyczkowo-Oszczędnościowego w Radomiu za 1916 r.

Stan Czynny:

Kasa	rb.	4,075 kop. 18
R-k przekazowy w Bankach	rb.	144 kop. 31
Papiery procentowe	rb.	10,953 kop. 95
Pożyczki: Długoterminowe	rb.	486,572 kop. 50
„ Krótkoterminowe	rb.	11,777 kop. 55
„ Na zastaw	rb.	4,805 kop. 70
Inwentarz	rb.	580 kop. —
Zaległe % od pożyczek za 1914 r. (pozostałość nie spisana)	rb.	693 kop. 43
	rb.	519,603 kop. 62

Kapitał gwarancyjny rb. 1800576 kop. —

Nadto T-wu należy się jeszcze zaległych % od pożyczek, które nie uwzględnione zostały w aktywach T-wa w d. 31/XII 1916 r. rb. 44029 k. 95

Stan Bierny:

Udziały członków	rb.	180,057 kop. 60
Kapitał zapasowy	rb.	2,434 kop. —
„ rezerwowy na kupno domu	rb.	6,978 kop. —
Kapitał na umorzenie wątpliwych pożyczek i % od nich	rb.	1,523 kop. —
Kapitał na umorzenie akcji Banku T-w Spółdzielczego	rb.	84 kor. 65
Specjalny fundusz zapomóg członków	rb.	2,605 kop. —
Kasa przezorności urzędnik.	rb.	12,260 kop. —
Wkłady	rb.	14,865 kop. —
Sumy przechodnie	rb.	287,221 kop. 53
Nieodebrane % od wkładów i dywid.	rb.	4,807 kop. 29
	rb.	21,632 kop. 55
	rb.	—

Rachunek Zysków i Strat za 1916 rok.

Rozchód:

1. Procenty:		
Zwrot od pożyczek zapłaconych przed terminem	rb.	6 kop. 15
Przepisano zapłacone w poczet zaległych za 1914 r. %	rb.	7,178 kop. 60
% od wkładów i od kapitałów stanowiących własn. T-wa	rb.	7,184 kor. 75
2. Koszta administracji:	rb.	17,786 kop. 32
3. Amortyzacja:	rb.	13,633 kop. 26
Zysk na 1916 rok który przepisany został na umorzenie niezapłaconych % od pożyczek za 1914 r.	rb.	113 kop. 85
	rb.	3,555 kop. 97
	rb.	42,274 kop. 15

Przychód:

1. Procenty:		
Otrzymano w ciągu roku zaległych % od pożyczek za 1914 r.	rb.	7,178 kop. 60
zaległych % od pożyczek za 1915 r.	rb.	18,042 kop. 05
zaległych % od pożyczek za 1916 r.	rb.	16,672 kop. 97
zaległych % od pożyczek z góry za 1917 r.	rb.	244 kop. 07
Otrzymano od sumy lokowanej w Bankach	rb.	42,137 kop. 69
2. Różne	rb.	138 kop. 21
	rb.	3 kop. 25
	rb.	42,274 kop. 15